

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

การปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty Practice)
ประจำปีการศึกษา 2566

นางสาวสุทาร์ตน์ ชูรส
สาขาวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท
คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
สาขาวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์
แบบเสนอแผนการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล/การปฏิบัติงานในฐานะผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการของ
อาจารย์
(Faculty Practice of Individual Development Plan)

ตอนที่ 1 รายละเอียดการขอไปปฏิบัติการพยาบาลในฐานะผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการของอาจารย์

1. ชื่อ - สกุล นางสาวสุชาวรัตน์ ชูรส ตำแหน่ง.....อาจารย์.....
2. ความเชี่ยวชาญเฉพาะในการปฏิบัติการพยาบาล/ การปฏิบัติงาน (การดูแลผู้ป่วยเฉพาะโรค)
หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลชัยนาทนเรนทร
3. ความเป็นมาและความสำคัญ

เบาหวานขณะตั้งครรภ์ (Gestational Diabetes Mellitus: GDM) คือ เบาหวานที่ได้รับการวินิจฉัยครั้งแรกในขณะตั้งครรภ์โดยรวมเบาหวานที่เกิดขึ้นขณะตั้งครรภ์และเบาหวานที่เกิดขึ้นก่อนการตั้งครรภ์ หากหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในเกณฑ์ปกติได้ อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนที่พบบ่อยด้านมารดา เช่น การคลอดยาก คลอดติดไหล่ การแท้งบุตร ภาวะความดันโลหิตสูง การคลอดก่อนกำหนด และการตกเลือดหลังคลอด เป็นต้น สำหรับภาวะแทรกซ้อนด้านทารกที่พบบ่อย เช่น ทารกอยู่ในภาวะเครียด ทารกตัวโต มีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ภาวะตัวเหลือง ทารกพิการแต่กำเนิด อาการหายใจลำบากแรกเกิด และภาวะตายคลอด เป็นต้น ถึงแม้ว่าเบาหวานขณะตั้งครรภ์จะมีอันตรายร้ายแรง แต่ก็สามารถควบคุมและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของมารดาและทารกในครรภ์ได้ถ้ามีการตรวจพบในระยะเริ่มแรกของการตั้งครรภ์ ดังนั้นการคัดกรองเบาหวานขณะตั้งครรภ์จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม และป้องกันปัญหาดังกล่าว เพราะสามารถค้นพบภาวะเบาหวานและให้การดูแลรักษาตั้งแต่ระยะเริ่มแรกได้ทันเวลาที่ การป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยที่เป็นอยู่มีความรุนแรงมากขึ้นนับเป็นกระบวนการหนึ่งของการส่งเสริมสุขภาพ

4. เป้าหมาย

เพื่อเพิ่มพูนความเชี่ยวชาญ ความรู้ความสามารถในการดูแลหญิงที่มีภาวะเบาหวานขณะตั้งครรภ์

5. วัตถุประสงค์

เพื่อคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงปานกลางและเสี่ยงสูงที่มาฝากครรภ์ครั้งแรก ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น การคลอดก่อนกำหนด คลอดติดไหล่ และทารกอยู่ในภาวะเครียด เป็นต้น

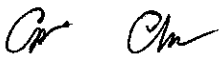
6. ระยะเวลา

วันจันทร์-ศุกร์ ทุกสัปดาห์ ระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม 2566 เวลา 08.00-15.00 น.

7. แผนการดำเนินงาน

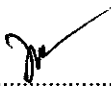
- พบหัวหน้าแผนกฝากครรภ์เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล/การปฏิบัติงานในฐานะผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการของอาจารย์
- ศึกษาสถานการณ์ในแผนกฝากครรภ์ ร่วมกับทีมพยาบาลที่แผนกฝากครรภ์ และศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน
- ประเมินปัจจัยเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์ตามแนวทางของวิทยาลัยสูตินรีแพทย์ของสหรัฐอเมริกา (Clinical management guidelines for Obstetricians and Gynecologists ของ American College of

- Obstetricians and Gynecologists: {ACOG}, 2019) ได้แก่ กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงอายุมากกว่า 35 ปี
อ้วน BMI >29 กก./ตร.ม. มีประวัติเป็นโรคเบาหวานในครอบครัว (พ่อ แม่ พี่ น้อง) มีประวัติเคยเป็น
โรคเบาหวานในอดีต ตรวจพบน้ำตาลในปัสสาวะ ประวัติการตั้งครรภ์ผิดปกติ (แท้งหลายครั้ง ทารกตาย
คลอด/พิการแต่กำเนิด ครรภ์แฝดน้ำ ความดันโลหิตสูงในขณะตั้งครรภ์ เคยคลอดทารกน้ำหนักมากกว่า
4,000กรัม ต้องตรวจคัดกรองเมื่อมาฝากครรภ์ครั้งแรกถ้าผลการตรวจปกติ ต้องตรวจซ้ำอีกขณะอายุ
ครรภ์ 24 - 28 สัปดาห์ ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงปานกลาง ได้แก่ อายุมากกว่า 25 ปี BMI >25 กก./ตร.ม.
ตรวจคัดกรองเมื่อมาฝากครรภ์อายุครรภ์ 24 - 28 สัปดาห์
- นำแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ของ ปรานี สุวัฒน์พิเศษ, 2564 มาใช้เป็น
รายบุคคล

ลงชื่อ .... ผู้จัดทำแผน

(นางสาวสุธารัตน์ ชูรส)

ตำแหน่ง อาจารย์

ลงชื่อ .... ผู้รับรอง

(นางหทัยรัตน์ บุญยพรรณพงศ์)

ตำแหน่ง หัวหน้าสาขาวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ชัยนาท

คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

แบบรายงานผลการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล/ การปฏิบัติงานในฐานะผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ชำนาญการของอาจารย์ ประจำปีการศึกษา 2566
(Faculty Practice of Individual Development Report)

1. ชื่อ - นามสกุล อาจารย์สุพารัตน์ ชูรส
2. สาขาวิชา สาขาวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์
3. กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ป่วย/ ผู้รับบริการ) หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน
4. สถานที่ปฏิบัติการพยาบาล แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลชัยนาทนเรนทร
5. ระยะเวลาปฏิบัติการพยาบาล (Faculty Practice) วันจันทร์-ศุกร์ ทุกสัปดาห์ ระหว่างเดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม 2566 เวลา 08.00-15.00 น.

ผลการดำเนินงานการปฏิบัติการพยาบาลของอาจารย์ (Faculty Practice) ประจำปีการศึกษา 2566

ครั้งที่ วัน เดือน ปี (เวลา)	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยจากการปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 1 วันที่ 22 เม.ย. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.	1. ให้ปฏิบัติการพยาบาลรายกรณี ณ แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลชัยนาทนเรนทร เพื่อจัดการรายกรณีหญิงตั้งครรภ์กลุ่มเสี่ยงปานกลางและเสี่ยงสูงที่ฝากครรภ์ และผลการตรวจเลือดการคัดกรองเบาหวานที่วินิจฉัยว่าเป็นเบาหวาน ชนิดที่ 1 (Class A) 1) เบาหวานชนิดที่ 2 (Class A 2) และเบาหวานก่อนการตั้งครรภ์ (over diabetes mellitus) 2. นำแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ของปรานี สุวัฒน์พิเศษ, 2564 มาใช้ ดังนี้ 2.1 การคัดกรองหญิงตั้งครรภ์ และประเมินความเสี่ยง หญิงตั้งครรภ์ตรวจระดับน้ำตาลในเลือดและส่งผลตรวจเลือดซึ่งใช้วิธีการตรวจ 2 ขั้นตอน (Two-step screening) ใช้แนวทางคาร์เพนเตอร์และเคาท์เทน (Carpenter and Coustan) โดยใช้ 50-gram screening test เมื่อฝากครรภ์ครั้งแรก และตรวจซ้ำเมื่ออายุครรภ์ระหว่าง 24-28 สัปดาห์และ ถ้าพบว่า ระดับน้ำตาลในเลือด 1 ชั่วโมงหลังดื่มน้ำตาล 50 กรัม มากกว่าหรือเท่ากับ 140 มก./ดล. ถือว่าผิดปกติ และตรวจยืนยันด้วยน้ำตาล 100 กรัม (100 – gram oral glucose tolerance test (OGTT) 2.2 การวินิจฉัยภาวะเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์โดยใช้เกณฑ์ของกรมการระดับนานาชาติเบาหวานของแพทยสหรัฐอเมริกา (The National Diabetes Data Group (NDDG)	- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 2 ราย ได้รับการจัดการรายกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 2 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติและควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl
ครั้งที่ 2 วันที่ 23 เม.ย. 66 08.00-15.00 น.	7 ชม.		- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 3 ราย ได้รับการจัดการรายกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 3 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติและควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl
ครั้งที่ 3 วันที่ 24 เม.ย. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.		- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 1 ราย ได้รับการจัดการรายกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติและควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl

ครั้งที่ วัน เดือน ปี (เวลา)		จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ช่วยจากการพยาบาล																																												
ครั้งที่ 4 วันที่ 25 เม.ย. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.	<table><tr><th rowspan="2">วิธีดำเนินการ</th><th rowspan="2">ปริมาณ ผู้ดูแลที่เข้า</th><th colspan="3">ระดับของสติปัญญา (เจดิส)</th><th rowspan="2">วินิจฉัย EDMA เมื่อพบค่าผิดปกติ</th></tr><tr><th>ก่อนเริ่ม</th><th>1 ชั่วโมง</th><th>2 ชั่วโมง</th><th>3 ชั่วโมง</th></tr><tr><td>NDG^a</td><td>100 กรัม</td><td>105</td><td>190</td><td>165</td><td>145</td><td>≥ 2 ค่า</td></tr><tr><td>Carpenter & Acosta^b</td><td>100 กรัม</td><td>95</td><td>180</td><td>155</td><td>140</td><td>≥ 2 ค่า</td></tr><tr><td>ADA^c</td><td>75 กรัม</td><td>95</td><td>180</td><td>155</td><td>-</td><td>≥ 2 ค่า</td></tr><tr><td>WHO^c</td><td>75 กรัม</td><td>< 128</td><td>-</td><td>140</td><td>-</td><td>ที่ 2 ชั่วโมง</td></tr><tr><td>ADA-55^d</td><td>75 กรัม</td><td>92</td><td>180</td><td>153</td><td>-</td><td>ค่าใดค่าหนึ่ง</td></tr></table> ถ้าการตรวจพบความผิดปกติของ OGTT อย่างน้อย 2 ค่าเท่ากับหรือมากกว่าค่าปกติ จึงจะได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 1 โรคเบาหวานชนิดที่ 2 และ เบาหวานก่อนการตั้งครรภ์ (Overt diabetes mellitus) หลังจากนั้นจะส่งให้หญิง ตั้งครรภ์พบเจ้าหน้าที่คลินิกโภชนาการ ระยะเวลาที่ให้บริการโดยรายใหม่ใช้เวลา ประมาณ 30 นาทีและรายเก่าใช้เวลาประมาณ 20 นาที 2.3 หญิงตั้งครรภ์ที่แพทย์วินิจฉัยมีความเสี่ยง/เป็นเบาหวาน ส่งคลินิกโภชนาการ เพื่อพบเจ้าหน้าที่คลินิกโภชนาการ โดยมีขั้นตอนการดูแลโภชนาการหญิงตั้งครรภ์ที่ ภาวะเบาหวาน ดังนี้ 1. ผู้รับบริการติดต่อทำประวัติขึ้นบัตรใหม่ หรือ บัตรเก่า 2. แผนกฝากครรภ์คัดกรองประวัติ ตรวจร่างกายเบื้องต้น 2.1 พยาบาลแผนกฝากครรภ์ ประเมินภาวะโภชนาการ โดยการชั่งน้ำหนัก วัด ส่วนสูง บันทึกข้อมูลสมมุติฐานที่กินสุขภาพแม่และเด็ก และส่งปรึกษาแม่กับปัญหา โภชนาการ 2.2 คัดกรองความผิดปกติจากผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ เช่น ระดับ น้ำตาลในเลือดผิดปกติ ส่งคลินิกโภชนาการ เพื่อให้ผู้รับบริการและครอบครัวได้รับ การส่งเสริมสุขภาพด้านโภชนาการเพื่อควบคุมเบาหวานจากการปรับพฤติกรรมและ การรับประทานอาหาร 3. ประเมินการรับรู้ปัญหาโภชนาการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมารับบริโภคอาหารเพื่อ ควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ	วิธีดำเนินการ	ปริมาณ ผู้ดูแลที่เข้า	ระดับของสติปัญญา (เจดิส)			วินิจฉัย EDMA เมื่อพบค่าผิดปกติ	ก่อนเริ่ม	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง	3 ชั่วโมง	NDG ^a	100 กรัม	105	190	165	145	≥ 2 ค่า	Carpenter & Acosta ^b	100 กรัม	95	180	155	140	≥ 2 ค่า	ADA ^c	75 กรัม	95	180	155	-	≥ 2 ค่า	WHO ^c	75 กรัม	< 128	-	140	-	ที่ 2 ชั่วโมง	ADA-55 ^d	75 กรัม	92	180	153	-	ค่าใดค่าหนึ่ง	- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 1 ราย ได้รับการจัดการกรณกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมมารับบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติและควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl
วิธีดำเนินการ	ปริมาณ ผู้ดูแลที่เข้า	ระดับของสติปัญญา (เจดิส)			วินิจฉัย EDMA เมื่อพบค่าผิดปกติ																																											
		ก่อนเริ่ม	1 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง		3 ชั่วโมง																																										
NDG ^a	100 กรัม	105	190	165	145	≥ 2 ค่า																																										
Carpenter & Acosta ^b	100 กรัม	95	180	155	140	≥ 2 ค่า																																										
ADA ^c	75 กรัม	95	180	155	-	≥ 2 ค่า																																										
WHO ^c	75 กรัม	< 128	-	140	-	ที่ 2 ชั่วโมง																																										
ADA-55 ^d	75 กรัม	92	180	153	-	ค่าใดค่าหนึ่ง																																										
ครั้งที่ 5 วันที่ 26 เม.ย. 66 08.00-15.00 น.	7 ชม.			- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 2 ราย ได้รับการจัดการกรณกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 2 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมมารับบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ มี 1 ราย ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl																																												
ครั้งที่ 6 วันที่ 29 เม.ย. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.			- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 2 ราย ได้รับการจัดการกรณกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 2 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมมารับบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl																																												
ครั้งที่ 7 วันที่ 30 เม.ย. 66 08.00-15.00 น.	7 ชม.			- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 3 ราย ได้รับการจัดการกรณกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 3 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมมารับบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl																																												
ครั้งที่ 8 วันที่ 1 พ.ค. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.			- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 2 ราย ได้รับการจัดการกรณกรณีผ่านแนวทางปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 2 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมมารับบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/ dl																																												

ครั้งที่ วัน เดือน ปี (เวลา)	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยจากการปฏิบัติการพยาบาล
ครั้งที่ 9 วันที่ 2 พ.ค. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.	3.1 สัมภาษณ์พฤติกรรมการบริโภคอาหารของผู้รับบริการ 1 เดือนก่อนมารับบริการ 3.2 ประเมินน้ำหนักพฤติกรรม/ส่วนสูง เทียบกับอายุครรภ์ 3.3 ประเมินพฤติกรรมการบริโภคอาหารและความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์ 3.4 แนะนำการรับประทานอาหารตามสัดส่วนที่เหมาะสม และอาหารที่ควรงดหรือหลีกเลี่ยง 3.5 แจกแผ่นพับคำแนะนำการกินอาหารสำหรับหญิงตั้งครรภ์ 3.6 นัดตรวจติดตามครั้งต่อไป 4. การติดตามผลโดยดูจากระดับน้ำตาลในเลือดครั้งที่ 1 (FBS) และระดับน้ำตาลในเลือดครั้งที่ 2 หลังรับประทานอาหาร 2 ชั่วโมง (2 hour postprandial) และช่วงเวลาที่จะเจาะเลือดหลังได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเบาหวานขณะตั้งครรภ์ ห่างกัน 2-4 สัปดาห์ 5. ประเมินผลโดยเปรียบเทียบระดับน้ำตาลในเลือดขณะอดอาหาร (FBS) และระดับน้ำตาล 2 ชั่วโมงหลังรับประทานอาหาร 100 กรัม (oral glucose tolerance test (OGTT) และระดับน้ำตาลในเลือดขณะอดอาหาร (FBS) และระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชั่วโมง (2 hour postprandial)	- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 1 ราย ได้รับการจัดการรายการกรณีผ่านแนวทางการปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/dl - หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 1 ราย ได้รับการจัดการรายการกรณีผ่านแนวทางการปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/dl
ครั้งที่ 10 วันที่ 3 พ.ค. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.		- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 2 ราย ได้รับการจัดการรายการกรณีผ่านแนวทางการปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 2 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/dl
ครั้งที่ 11 วันที่ 7 พ.ค. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.		- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 2 ราย ได้รับการจัดการรายการกรณีผ่านแนวทางการปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 2 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/dl
ครั้งที่ 12 วันที่ 8 พ.ค. 66 08.00-15.00น.	7 ชม.		- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 3 ราย ได้รับการจัดการรายการกรณีผ่านแนวทางการปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 3 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ มี 1 ราย ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/dl
ครั้งที่ 13 วันที่ 9 พ.ค. 66 08.00-15.00 น.	7 ชม.		- หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวน 2 ราย ได้รับการจัดการรายการกรณีผ่านแนวทางการปฏิบัติการคัดกรองเบาหวานในหญิงตั้งครรภ์ - ทั้ง 2 ราย มีความรู้เกี่ยวกับโภชนาการในหญิงตั้งครรภ์และพฤติกรรมการบริโภคอาหารเพื่อควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ปกติ และสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดหลังรับประทานอาหาร 2 ชม. ไม่เกิน 120 mg/dl

ครั้งที่ วัน เดือน ปี (เวลา)	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาล	ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ช่วยจากการปฏิบัติการพยาบาล
รวมชั่วโมง ปฏิบัติการพยาบาล ตามความเชี่ยวชาญ	91 ชม.		รวมจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน ที่ได้รับการดูแล จำนวน 25 ราย - หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด ได้ 22 ราย และไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้จำนวน 3 ราย

7. สรุปผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

- 1) ตลอดจนการปฏิบัติงาน Faculty Practice มีหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน จำนวนทั้งสิ้น 25 ราย แบ่งเป็น GDMA1 จำนวน 17 ราย GDMA2 จำนวน 5 ราย Overt DM จำนวน 3 ราย
- 2) มีการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพ ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน โดยการบริหารปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมารับประทานอาหารและการคัดสรรส่วนที่เหมาะสม
- 3) ได้ฝึกทักษะความเชี่ยวชาญในการจัดการรายกรณี ที่ส่งเสริมให้หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวานได้รับการดูแลตามมาตรฐานของการรักษาพยาบาล

8. ปัญหา - อุปสรรค (ถ้ามี)

- 1) หญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวานบางรายไม่มาตรวจตามนัด ทำให้การดูแลไม่ต่อเนื่อง
- 2) การโทรศัพท์ติดตาม บางครั้งหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวานไม่รับโทรศัพท์

9. แนวทางการพัฒนา/ ปรับปรุง

- 1) เพิ่มเทคนิควิธีการพยาบาลเพื่อการจัดการรายกรณีที่มีความหลากหลาย ตามความซับซ้อนของหญิงตั้งครรภ์
- 2) เพิ่มจำนวนกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นเบาหวาน ที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้

ลงชื่อ.....ผู้ปฏิบัติการพยาบาล

(นางสาวสุพารัตน์ ชุรส)

ตำแหน่ง อาจารย์

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ

(นางหทัยรัตน์ บุญพรหมพงศ์)

หัวหน้าสาขาวิชาการพยาบาลการตรวจตาและการการผดุงครรภ์

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

(นางสาวปริญดา ศรีธำพิพัฒน์)

รองผู้อำนวยการด้านวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท